

PLAN PENTRU „SCHIMBAREA LA FAȚĂ” A MUNICIPIULUI SUCEAVA, PENTRU MĂRIREA ATRACTIVITĂȚII TURISTICE, ECONOMICE, CULTURALE

Cuprinde următoarele probleme

A. ARHITECTURĂ ȘI REAMENAJARE

1. Piața centrală (22 decembrie) și strada pietonală completă
2. Curtea Domnească
3. Parcul Șipote și statuia lui Ștefan cel Mare

B. DEZVOLTARE ECONOMICĂ, CULTURALĂ, ÎNVĂȚĂMÂNT

1. Atragerea comunității germane și facultatea de medicină și în limba germană
2. Atragerea personalităților de origine suceveni
3. Atragerea absolvenților celor mai bune licee

C. FINANȚARE

D. EXECUTAREA PROIECTULUI

A. ARHITECTURĂ ȘI REAMENAJARE

1. Refacerea și renovarea pieței centrale și a străzii pietonale

În cadrul unui program mai amplu o primă urgență ar fi refacerea și renovarea completă a fațadelor, a spațiului ambiental pietonal din **piața centrală** 22 decembrie precum și a **străzii pietonale complete** de la Curtea Domnească, biserica Sf. Dumitru și CEC până la magazinul Bucovina. Aici se vor desfășura parțial și evenimentele culturale și de divertisment, permanent în perioada 1 mai -1 octombrie și ocazional în restul anului.

Pe strada pietonală, în zona magazinului „Bucovina” se poate mări parcare existentă cu locuri și pentru autocare dacă va fi cazul. Între magazinul „Bucovina” și fosta „Casă de Modă” (clădirea cu 7 etaje) se poate construi o parcare supraterană cu 4-5 etaje pentru a prelua pe lângă mașinile sucevenilor și pe cele ale turiștilor. În zona din fața muzeului de istorie se poate demola mica clădire existentă care nu are nici o personalitate arhitecturală pentru a se deschide o piațetă între Muzeul de Istorie al Bucovinei și Direcția Generală a Finanțelor Publice Suceava.

Lângă Prefectură este un alt bloc vechi la fel de urât care se poate demola sau dacă este mai simplu reamenaja cu un etaj în plus, apoi construcția continuă cum apare pe planul de situație. Astfel Prefectura va fi încadrată de două șiruri de clădiri câte una de fiecare parte. În această construcție nouă care poate continua până la clădirea sindicatelor se pot amenaja 4-5 părți de fațadă diferite, cu culori diferite și ornamente aparținând a 4-5 stiluri arhitectonice diferite (de exemplu: neogotic austriac partea de clădire de lângă Prefectură, apoi baroc, rococo, secession, art nouveau, clădiri model reprezentative pentru aceste stiluri, un adevărat muzeu în aer liber. În aceste clădiri noi la parter și etajul 1 pot fi magazinele și sediile unor firme de lux internaționale iar la etajele 2 și 3 apartamente duplex de superlux care ar putea fi vândute la prețuri foarte bune sau închiriate avantajos.

Clădirea unde a fost „Oscar Wilde”, actualmente „Seven” se poate decora și în partea de sus în ton cu restul clădirilor din apropiere (vezi modelul propus în paginile următoare). Clădirea I.R.E.-ului care conține câteva elemente sumare de rustic dar în rest este banală, poate fi redecorată în stilul rustic bucovinean cu elemente de arhitectură și decorare mai consistente.

Casă de Cultură care cuprinde multe elemente de rustic (bucovinean) poate fi completată cu medalioane mari în locurile libere de pe fațada principală dinspre piața 22 Decembrie mai precis cu basorelieful tip medalion reprezentând personalități importante din Moldova, Bucovina și România Mare: Bogdan, Petru Mușat, Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Dimitrie Cantemir,

Alexandru Ioan Cuza, Iancu Flondor dar și regele Ferdinand și regina Maria în timpul cărora s-a produs și unirea Bucovinei cu România.

Întrucât aproape tot centrul vechi al Sucevei a fost demolat ,blocurile urâte din piața 22 Decembrie din anii '60 fără valoare arhitecturală pot fi considerate schelete de construcție care vor fi decorate în stilul gotic moldovenesc medieval al mănăstirilor noastre completat cu elemente din neogoticul austriac implementat de Imperiu în Bucovina(și Suceava) mai ales la începutul secolului XX(vezi modelele propuse în paginile următoare).Nu se intervine la structura clădirilor ci doar se adaugă diferite elemente redefinindu-se practic un nou stil specific rezultat din goticul moldovenesc medieval și neogoticul austriac. Blocul turn din piața 22 Decembrie poate fi transformat ca aspect exterior în imaginea unui turn de biserică medievală cu un acoperiș adecvat adăugat. Vor fi lăsate câteva ferestre care vor fi redecorate asemenea ferestrelor unui turn de biserică medievală, celelalte ferestre și restul corpului de clădire pot fi acoperite cu o pânză specială prin care cei dinăuntru primesc lumină și văd în afară iar cei de afară văd doar imaginea de pe pânză care face blocul turn să semene cu un turn de biserică medieval mai reprezentativ din Bucovina. Blocul cu 4 etaje legat de blocul turn cu fațada principală spre piața 22 Decembrie poate fi amenajat și redecorat exterior ca și cum ar fi biserica de lângă turn. Acoperișul trebuie să fie asemeni unei biserici. Se lasă doar câteva geamuri libere cam în locurile unde ar trebui să fie la o biserică ferestrele ,acestea vor fi completate și decorate ca ferestrele autentice de biserică iar restul celorlalte geamuri și restul clădirii vor fi acoperite cu pânză specială care permite trecerea luminii și a aerului înăuntru și prin care se poate vedea fără probleme afară dar cei de afară văd doar imaginile prezentate pe pânză care pot fi în acest caz o replică adecvată a picturilor exterioare de la Voroneț ,Moldovița și Sucevița. Aceasta este doar o variantă propusă dar pot exista și altele poate la fel de spectaculoase dar mai ușor de executat și mai practice.

Celelalte blocuri cu fațade spre piață și pietonală pot fi amenajate exterior și decorate în același stil gotic moldovenesc la care se pot adaugă modele de cahle medievale, medalioane, peceți medievale dintre cele care se află chiar în Muzeul de Istorie al Bucovinei .Cu cât clădirile se îndepărtează de piață pot fi intercalate și alte stiluri într-o imagine eclectică.

Strada care taie pietonala , "Nicolae Bălcescu" poate trece pe sub un mic pod, pasaj cum de exemplu este la Piața Unirii în București pentru a nu fi întreruptă pietonala cu trecere de mașini.

În strada pietonală porțiunea dintre fostul hotel Suceava pe stânga și magazinul UPC pe dreapta precum și clădirea CEC în capătul străzii se poate desfășura un proiect foarte interesant, inedit și spectaculos, mai exact se poate reface o stradă din Suceava veche din secolul XIX și început de secol XX, refăcând fațadele unor astfel de clădiri pe locul unde sunt acum un fel de jardiniere mai mari cam de vreo 2,5 metri pe 10(20-30) metri fiecare și unde momentan cresc tufișuri ,arbuști. Construcțiile ridicate exact pe locul jardinierelelor cu tufișuri ar putea fi un fel de replici cu fațade pe toate părțile care să redea fațadele unor clădiri care au fost pe această stradă dar au fost demolate de regimul comunist. Ele ar putea fi considerate ca un fel de muzeu în aer liber care să refacă acea perioadă nu doar ca și construcții ci și atmosferă din acel timp. La balcoanele din fier forjat și multe flori se pot afla personaje îmbrăcate tipic orașului din secolul XIX și început de secol XX. Printre aceste clădiri vor circula trăsurile cu cai în care pot urca turiștii. La parterul acestor clădiri s-ar putea deschide mici chioșcuri iar vânzători ambulanți ar putea să vândă diferite lucruri specifice perioadei. Pe stradă pot da mici spectacole cântăreți și actori îmbrăcați în costumele acelor timpuri. Clădirile vor fi vopsite viu, colorat, decorate atractiv având și rol de muzeu în aer liber dar și turistic și de divertisment.

2. Curtea Domnească

Ar trebui refăcută complet sau măcar în cea mai mare parte pornindu-se de la ruinele prezente și toate informațiile care există și care pot fi folosite. U.E. (de unde se presupune că se pot primi bani) permite ca la refacerea unor obiective istorice să se intervină acolo unde nu sunt informații exacte

cu o refacere aproximativă dar în aceeași manieră, să se facă modificări sau completări pentru ca obiectivul să devină funcțional și atractiv din punct de vedere turistic și comercial. De exemplu turnul Londrei a fost refăcut complet aproape de la zero, construcția actuală prezentată tuturor turiștilor ca fiind turnul Londrei este de fapt una nouă. Se mai păstrează în curtea interioară doar câteva mici ruine din vechiul Turn al Londrei.

Prin noul Turn al Londrei trec anual milioane de turiști care nu își pun prea multe probleme dacă zidurile și construcția în general este autentică sau este de fapt o copie aproximativă a celei vechi, zecile de milioane de lire plătite anual de turiști curg însă în fondurile primăriei. Noi la Suceava stăm și ne uităm la un teren viran cu câteva ruine în centrul orașului și nu facem nimic pe motiv că nu știm exact cum era vechea curte domnească. Se pare că există un proiect făcut de o firmă spaniolă pentru a conserva câteva ruine acoperindu-le cu sticlă care din punct de vedere turistic nu sunt deloc spectaculoase fiind introduse într-o clădire cubista din punctul nostru de vedere complet neadecvată tot proiectul estimându-se a costa 17 milioane de euro impactul turistic și comercial fiind, apreciem noi, extrem de redus. Se pare ca odată cu publicarea în presă a planului nostru referitor la Curtea Domnească s-ar fi renunțat la proiectul „spaniel” și s-a trecut la o variantă apropiată de direcția propusă de noi, dar într-o proporție de realizare foarte mica aproximativ 10% față de ce am propus noi.

Planul nostru este unul mult mai îndrăzneț și mult mai profitabil în timp, de asemenea este și educativ pentru noile generații dar și performant turistic și comercial putând fi un punct de atracție important pentru oraș și zonă. Planul nostru a fost apreciat la superlativ de o mare firmă românească specializată în restaurări care printre altele a renovat și centrul Botoșaniului cu câțiva ani în urmă și care în acest moment restaurează Castelul Huniazilor din Hunedoara.

Curtea Domnească poate să aibă ziduri exterioare pe contur ,la maxim 3 metri înălțime și creneluri. Ne putem inspira din modul cum au fost restaurate sau refăcute Curtea Domnească din Târgoviște, cetatea Alba Iulia dar mai ales de la orașul medieval Dubrovnik (Croatia) unde o plimbare pe străzile renovate sau refăcute dă impresia că te-ai întors în timp. Si acesta a fost refăcut în mare parte și poate fi luat ca model pentru modul de organizare al străduțelor, construcțiilor și al aspectului general atrăgător. În orașul cetate Alba Iulia există și un hotel medieval, restaurant și câteva terase .Aici se fac parade cu călăreți ,schimbarea gărzii ,scene cu lupte, etc, la care asistă sute sau uneori chiar mii de turiști. Curtea Domnească de la Suceava ar trebui să devină punctul principal de atracție al centrului pentru toți turiștii. Toate clădirile interioare ar trebui să fie din piatră cu inserții de lemn la grinzi, acoperișuri, balcoane ,etc. Se pot amenaja o sala tronului, una de festivități, locuința domnitorului și a familiei sale, clădiri pentru curteni, o clădire unde se afla "ambasada "Veneției(în timpul lui Ștefan cel Mare¹), un han medieval care poate fi folosit și pentru turiștii de azi cu "dare de mână" ,o mică piață centrală cu o fântână arteziană ,alei cu diverși arbori și flori. În balcoanele anumitor clădiri mai importante pot fi puse manechine adecvat îmbrăcate (asemeni personajelor istorice)care par că se uită spre străduțele pe unde trec turiștii. Asemenea scene dar cu specific local am întâlnit în Madrid vizavi de muzeul Prado, numeroșii turiști străini fiind foarte încântați. În sala de festivități se desfășoară ceremonialul (cu actori costumați)deschiderii Adunării Țării apoi derularea problemelor curente de la Curte sau hotărâri despre pace și război, primiri, delegații, solii. Pe marginea sălii de festivități se poate amenaja un balcon lung pe 3 laturi unde pot sta turiștii într-un fel de mic amfiteatru de la 2 metri și jumătate în sus pentru a nu deranja spectacolul. În amfiteatrul sălii ar trebui să intre între două și trei sute de turiști odată.

Turiștii pot asista la ceremonialul de la curte, la piese istorice românești(cu traducere pe un ecran în engleză pentru turiștii străini).De asemenea se poate desfășura ,mai ales în weekend și un bal medieval unde ar putea să apară și invitați străini din afara Moldovei .În spectacolele atât din Curtea Domnească cât și de pe strada pietonală s-ar putea implica și colectivul de profesori și elevi de la Colegiul de Artă aflat în imediata apropiere precum și colectivul teatrului municipal "Matei Visniec" din Suceava. Curtea Domnească poate deveni locația principală pentru festivalul medieval.

¹ Prima reprezentanță diplomatică permanentă a unei mari puteri europene în Țările Române

Personajele istorice (actori costumați) care execută protocolul de la Curte sau joacă în piesele istorice pot face o paradă zilnică după amiază (în perioada sezonului turistic) pe strada pietonală unde se pot vinde și bilete pentru spectacolele de la Curte din seara respectivă sau din alte zile. Spectacolele pot fi grupate astfel: de exemplu în ziua întâi, în prima parte spectacol tematic, în partea a doua teatru istoric. În ziua a doua, un spectacol tematic, apoi un film istoric. În ziua a treia, care să zicem că este în weekend, tot un spectacol tematic și în final un bal la Curte.

Pe strada pietonală pot fi încurajați să vină diverși artiști ambulanti, cântăreți de muzică clasică, jazz și folk. Cei mai talentați ar putea să nu plătească nici o taxă cel puțin pentru început. Cei mai săraci dintre ei să poată fi cazați în locuri sociale fără să plătească nimic cel puțin pentru început. Pot fi selectate și grupuri de pantomimă, mic circ, copii talentați care vor să se afirme, etc. Propunerile noastre vor fi trecute prin filtrul unei firme specializate în restaurări de monumente istorice. Propunem ca aceasta să fie SC.ARHING. SRL care în prezent se ocupă de restaurarea castelului Huniazilor, unul din cele mai reprezentative castele medievale din Europa. Firma SC.ARHING.SRL a apreciat proiectul nostru ca fiind foarte atractiv și cu un impact turistic foarte mare unul posibil de pus în practică, parte sub rezerva verificării la fața locului a situației existente și a punerii în acord cu normele Comisiei Naționale a Monumentelor și a normelor europene în cazul folosirii banilor europeni.

3. Parcul Șipote și statuia lui Ștefan cel Mare

Există deja condițiile administrative pentru preluarea de către Primărie în totalitate a parcului Șipote și al Cetății. Pe lângă curățare, reamenajare, replantare de diverși copaci arbuști, flori sau (re)montarea de bănci pentru vizitatori și turiști se poate face și o amenajare a unui mic lac de agrement (cum este de exemplu în parcul central din Cluj) cu ajutorul apei din pârâul cetății care curge prin tuburi mari de beton pe sub pământ. Micul lac de agrement poate să cuprindă și podețe pitorești, bărci de agrement, hidro biciclete, chioșcuri și mici terase pe marginea lacului cu diverse produse.

Statuia lui Ștefan cel Mare care este prea mare privită de aproape și prea mică privită din oraș ar trebui mai bine pusă în valoare pentru a putea fi mai vizibilă din oraș printr-o iluminare făcută mai profesionist decât până acum.

La anumite ore fixe se pot folosi jocuri de lasere și holograme cu focuri de artificii și sunetul corespunzător înregistrat concomitent cu imaginile. Spre seară, la anumite ore exacte se pot auzi în oraș câteva bătăi de clopot un scurt fragment muzical din „Ștefan, Ștefan -Domn cel Mare” și în final focuri de artificii din holograme și lasere care spre deosebire de cel clasic costă o singură dată când este construit apoi foarte puțin la fiecare redifuzare, nu prezintă pericole și este aproape la fel de spectaculos.

B.DEZVOLTAREA ECONOMICĂ,CULTURALĂ,ÎNVĂȚĂMÂNT

1. Atragerea fostei comunități germane și austriece și a urmașilor acestora prin:

-**înființarea unei facultăți de medicină cu secții în limba germană și română** din fonduri private (germane, austriece) într-un parteneriat cu instituțiile locale care pot oferi o clădire noii facultăți în zona centrală a orașului pe cât posibil chiar pe strada pietonală.

-**înființarea unei facultăți de agricultură bio și eventual zootehnie montană** în aceleași condiții ca și facultatea de medicină.

-acordarea de facilități suplimentare marilor firme de IT care momentan activează la Cluj pentru a le atrage la Suceava

-acordarea de facilități pentru înființarea de noi firme în domeniul IT, electronică și electrotehnică, construcții de mașini, industrie alimentară pe profil bio etc.

-în ultimă instanță chiar aspectul nou al orașului ar putea fi un punct de atracție mai ales pentru cei

tineri, cu inițiativă dar și pentru străini.

-înființarea sau reprofilarea parțială a unor grădinițe și școli private în limba germană și/sau engleză după modelul „Transilvania College” din Cluj unde șefii și angajații principali ai unor firme (multinaționale)sau persoane străine ar putea să-și instruiască copiii la un nivel european asemănător cu cel din țara lor. Evident că și românii cu „dare de mână” care doresc își pot aduce și ei copiii la aceste grădinițe și școli în limba germană și/sau engleză. Construirea autostrăzii Suceava Satu Mare (cu legătură și prin Cluj) ar aduce Suceava (și Bucovina)mai aproape de sfera de interese occidentală și de multinaționalele aflate deja în Transilvania (multe în zona Clujului).

2. Atragerea personalităților, suceveni, de origine ,care se află în toată țara ,mai ales pe la Cluj, Iași, București și care ,majoritatea medici de renume ,profesori universitari sau alte personalități din diferite domenii ar putea veni să predea sau să profeseze acasă ,în orașul renăscut. Mulți dintre ei pot fi numiți cetățeni de onoare beneficiind de facilitățile pe care ți le oferă acest titlu.

3. Atragerea celor mai buni absolvenți ai principalelor licee din Suceava care acum pleacă majoritatea la Cluj dar și la București, Iași sau în străinătate deoarece pentru ei orașul este acum neatractiv ,mai ales ca aspect, atmosferă și chiar oportunități. Cei mai buni absolvenți și tineri suceveni continuă să plece mai ales la Cluj pentru "a-l ridica" și mai mult în loc să dea tot ce au mai bun aici pentru orașul lor unde s-au născut și s-au format.

Noul aspect al orașului chiar și aflat în procesul de schimbare ,i-ar atrage în primul rând pe absolvenții de liceu care, mulți dintre ei nu ar mai pleca sau dintre cei plecați unii s-ar putea întoarce după terminarea facultății, de asemenea și personalitățile din diferite domenii care ar putea contribui prin competențele lor la punerea în practică cu mai mult succes a acestui plan.

C. FINANȚARE

-Probabil că cea mai bună soluție ar fi un proiect pentru **accesarea de fonduri europene**, cel mai bun exemplu de urmat fiind experiența primăriei Oradea care a accesat peste 200 de milioane de euro din fonduri europene pentru refacerea centrului orașului.

Se pot folosi și banii existenți în bugetul anual al Primăriei pentru renovări, reparații, in acest caz pentru renovarea cât mai urgentă a pieței centrale 22 Decembrie.

-se poate face un **parteneriat public privat** între o mare firmă privată care proiectează și execută lucrările(de exemplu "Iulius Group" care a realizat marele proiect "Palas" din spatele Palatului Culturii din Iași sau altă firmă similară) și Primărie ,Consiliu local în care să existe avantaje de ambele părți. Recomandăm totuși colaborarea cu o firmă de arhitectură din Cehia (arhitecții cehi au tradiție în Bucovina și sunt printre cei mai renumiți din Europa.) dar pot fi variante și cu firme austriece, elvețiene, germane sau americane. Pentru Curtea Domnească reiterăm propunerea noastră cu firma specializată în restaurări și refaceri de monumente istorice SC.ARHING.SRL despre care am amintit și mai sus.

-se pot folosi concomitent și **fonduri guvernamentale** sau **împrumuturi bancare**

-Sibiul, Alba Iulia sau Oradea au procedat la fel combinând mai multe surse de finanțare

-în Suceava în piața 22Decembrie există și clădiri private. Proprietarii apartamentelor din aceste clădiri în cazul accesării de fonduri europene ar trebui să achite conform cadrului birocratic din acest moment între 10% și 15% din valoarea lucrărilor efectuate la clădirile lor.

Deoarece majoritatea sunt pensionari ,pentru a putea plăti această contribuție ar trebui să o facă în 24-36 de rate lunare. În această situație ar fi aproximativ15-20% dintre proprietari conform cercetărilor noastre si opiniei asociației proprietari „centru” Există și varianta ca primăria să facă un împrumut bancar în numele asociației de proprietari , împrumut garantat de primărie rezolvându-se astfel mai rapid această situație.

-pentru persoanele sau firmele care vor aduce contribuții în bani, proiecte, lucrări, etc, aceștia ar putea fi trecuți cu numele lor pe plăci de marmură care se vor aplica pe clădirile pentru care au contribuit.

D. EXECUTAREA PROIECTULUI

Orientarea de principiu a proiectului de arhitectură și decorare poate fi propusă chiar de către grupul nostru de inițiativă din care fac parte și arhitecți de valoare dar se poate discuta și cu firma care a proiectat „Centrul Palas” din Iași ce poate și executa proiectul sau o firmă străină specializată în decorări arhitecturale. Se poate colabora și cu facultățile de arhitectură de la București, Iași sau Cluj, cu studenții care pot lucra efectiv ca practică de lucru conform programei lor de studiu. La fel s-a lucrat cu studenții de la arhitectură la decorarea laterală cu mozaic a Casei de Cultură în 1968. Pentru Curtea Domnească se poate apela la firma specializată în restaurări amintită mai sus iar pentru lucrările efective de construcție se poate apela și la firma "General Construct" care a participat cu lucrări de construcție la restaurarea Cetății Sucevei, proprietarul acestei firme fiind printre susținătorii acestui proiect.

Important ar fi ca proiectele să fie spectaculoase, provocatoare, să contureze un stil propriu (recomandat mai sus) și nicidecum ceva simplu, cuminte asemănător într-un fel cu ce există deja.

***Prima urgență** este renovarea și redecorarea pieței centrale 22 Decembrie ,apoi treptat și celelalte. Lucrările ar trebui să nu se întindă mai mult de 4-5 ani pentru că se pierde elanul și se diminuează interesul general .Cei care vor reuși să pună în practică acest proiect vor avea statuie în centrul orașului și vor rămâne în istoria Sucevei așa cum primarul din Vatra Dornei care a schimbat complet fața orașului, Vasile Deac are statuie in fața primăriei.

Proiect orientativ întocmit de prof. Vasile Constantin Boghian, str. S. F. Marian, nr. 1 bis, email: vasilecboghian@gmail.com, tel.0723287898 și susținut de un grup de inițiativă format din personalitățile din Suceava care au semnat pe primele pagini ale acestui proiect.